

Geografia

Witam Was po świątecznej przerwie. Mam nadzieję, że trochę odpoczęliście i nabraliście nowej energii do dalszej współpracy ze mną.

Spróbujmy wspólnie przypomnieć sobie i uporządkować nasze wiadomości dotyczące przede wszystkim skał.

- skała jest zbiorem minerałów
- skały tworzyły się w różnych warunkach: w głębi ziemi, na powierzchni lądów i na dnie zbiorników wodnych
- skały różnią się także między sobą składem i właściwościami fizycznymi
- w przyrodzie, obok skał twardych-litych (granit, piaskowiec marmur), spotykamy skały luźne-sypkie (żwir, piasek, less)
- do skał zaliczamy również surowce mineralne (węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny, sól kamienna itp.)

POSTARAJ SIĘ TE INFORMACJE ZAPAMIĘTAĆ !!!

I. Zapisz w zeszytcie przedmiotowym z geografii temat lekcji wraz z notatką (**tylko to, co kolorem czarnym**)

TEMAT: Typy genetyczne gleb w Polsce.

22.04.2020

1. Słowniczek pojęć:

A. Gleba - warstwa powierzchni ziemi o grubości do 2 m składająca się z okruchów skał, powietrza, wody oraz organizmów żywych i ich obumarłych szczątków.

B. Próchnica - warstwa gleby o ciemnej barwie powstająca z rozkładu szczątków organicznych.

C. Żyzność gleby – zdolność gleby do zaspakajania potrzeb żywieniowych roślin poprzez dostarczanie im składników pokarmowych.

D. Urodzajność gleby – zdolność gleby do wydawania plonów wskutek stosowania przez rolnika odpowiednich zabiegów np. nawożenie, nawadnianie.

2. Gleba powstaje ze skały w wyniku procesu glebotwórczego. W procesie tym uczestniczą : woda, rośliny, zwierzęta człowiek, klimat.

Obejrzyj filmik - Jak powstaje gleba?

https://www.youtube.com/watch?v=8yO_Ok84Ve4

3. Gleba pełni następujące funkcje:

- produkcyjną – umożliwia rozwój roślin, które są podstawą żywienia człowieka i zwierząt,
- retencyjną –gromadzi wodę opadową niezbędną do życia roślin,
- sanitarną – następuje w niej rozkład obumarłych szczątków organicznych.

4. Typy gleb w Polsce:

A- gleby bielcowe –[**komentarz: tego nie przepisuj** – to moje wyjaśnienia do lekcji: powstały na piaskach, zawierają mało próchnicy; przeznacza się je głównie pod zalesianie]

B – gleby brunatne [**komentarz: powstały na glinach i piaskach; zalicza się je do gleb żyznych**]

C- czarnoziemy [**komentarz: gleby te powstały na lessach; zawierają dużo próchnicy; zaliczamy je do gleb najżyźniejszych; w Polsce jest ich mało**]

D – mady [**komentarz: gleby te powstały z mułów, piasków i żwirów rzecznych; są bardzo żyzne i zasobne w próchnicę; występują w dolinach rzek**]

E – rędziny [**komentarz: powstały na podłożu wapiennym i gipsowym; należą do gleb żyznych, choć trudnych w uprawie**]

F – gleby górskie [są ubogie w próchnicę, zawierają duże okruchy skalne; rosną na nich tylko najmniej wymagające rośliny]

5. W Polsce przeważają gleby średniej jakości: brunatne, bielcowe i płowe.

[**komentarz: w zależności od rodzaju gleby można na nich uprawiać różne rośliny np. czarnoziemy przeznacza się pod uprawę kukurydzy, buraków cukrowych, pszenicy; ziemniaki natomiast mogą być uprawie na glebach powstałych z piasków i glin**]

II. Przyjrzyj się przygotowanym przeze mnie profilom glebowym **tylko czwarty zestaw slajdów**

<http://pemfic.wckp.lodz.pl/sites/default/files/Glebai%20jej%20w%C5%82a%C5%9Bciwo%C5%9Bci-A-Hekner%20we%20wsp%C3%B3%C5%82pracy%20z%20Dorot%C4%85%20Zieli%C5%84sk%C4%85.pdf>

III. Przepisz, a następnie wykonaj ćwiczenia:

1. Przyporządkuj nazwy gleb do nazwy podłoża skalnych, z jakich powstały wstawiając w nawias odpowiednią cyfrę (do pomocy moje komentarze):

Muł rzeczny ()	1. gleby bielcowe
Piaski i gliny ()	2 . rędziny
Less ()	3. gleby brunatne
Wapień ()	4. czarnoziemy
Piaski ()	5. mady

2. Oceń prawdziwość zdań (do pomocy notatka z lekcji i.....własna głowa)

A. Czarnoziemy to najżyźniejsze gleby w Polsce	P	F
B. Najwięcej w Polsce jest gleb górskich	P	F
C. Dżdżownice poprawiają napowietrzenie gleby	P	F
D. W skład gleby wchodzi: powietrze, woda, okruchy skalne, organizmy żywe	P	F

Zadanie na ocenę – na środę 29.04.2020

POWODZENIA!!!